

Тема. В. Симоненко. Творча біографія митця (“витязь молодії української поезії”). Традиційність його лірики. Образ України, громадянський вибір поета.

Навчальна мета: показати формування ідейно-естетичних поглядів В. Симоненка, розкрити проблематику та естетичну вартість творів поета, належно їх поцінувати.

Розвиваюча мета: розвивати усне зв'язне мовлення, творчі здібності, естетичний смак, задуматись про вічні істини життя, розвивати пошуково-пізнавальну активність.

Виховна мета: виховувати патріотизм, любов до України, високу моральність і естетичну культуру, впевненість у собі.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Форма уроку: інтегрований урок / урок -враження, урок-спомин.

Обладнання: портрет В. Симоненка, книжкова виставка, підручник, комп'ютерна презентація, квіти, вишиті рушники.

Випереджувальні завдання:

- підготувати повідомлення про життєвий і творчий шлях В. Симоненка;
- створити презентацію про життя поета.

Епіграф: “Я для тебе горів, український
народе...”

Хід уроку

I. Організаційний момент.

Слово вчителя

У нас сьогодні незвичайний, особливий урок. Урок правди, людяності, добра, краси.

Звучить поезія В. Симоненка. “Ти знаєш, що ти людина ?”

(живий голос поета)

Розповідь вчителя

Ця поезія про людину, як неповторну особистість. Врна — кредо молодого поета, бо творчість Симоненка — неповторна і переконлива. Його вірші написані тією мудрою простотою, на яку здатний лише талант. Її сприймає людина, яка має серце. Бо поезію Симоненка треба читати серцем. Ім'я поета пламенітиме до нових поколінь бунтівним сяйвом непотьмареної правди, непоганьбленої духовності.

Він, як і В. Стус, Г. Тютюнник, Ліна Костенко, І. Драч, з властивою їхньому таланту прозорливістю передбачали вельми сумний хід вітчизняної історії, наближення духовної катастрофи. Однак їхніх голосів категорично не бажала чути морально спустошена чиновницька братія, яка дбала не про долю Вітчизни, а про власну ситність і благополуччя.

Слово правди переслідувалось: поезія В. Симоненка надовго і надійно була похована.

Сьогодні ми повертаємося до поета, підтверджуючи цим самим сумну вітчизняну трагедію : пророками у нас стають переважно мертві. Така вже немилосердна доля України, що її найкращим дітям судилося несправедливо коротке життя.

Сорок сім — Шевченкові і Стусу.

Сорок дев'ять — Коцюбинському і Тютюннику.

Сорок два — Лесі Українці.

Тридцять вісім — Грабовському і зовсім мало — двадцять вісім — Симоненкові.

Помер у двадцять вісім, щоб воскресати у віршах, в “окрайцях думок”, які живлять нас духовним хлібом, вірою в немарність самоспалення в ім' торжества правди.

II. Повідомлення теми і мети уроку.

Сьогодні ми пройдемо стежками його дитинства і юності, бо і сам Симоненко іде тепер до нас із своїм щоденником, іде зі своїми недавно опублікованими сильними поезіями, гостросюжетною “Казкою про Дурила”, талановитою “Новелою про безрукого лісника”.

Прийом “Мікрофон”.

Що я очікую від уроку?

(Передбачувані відповіді учнів).

Розуміння дорослості, мудрих роздумів, високих оцінок, душевного спокою, чогось нового, по іншому глянути на своїх однокласників.

Вчитель. Хай ваші очікування, побажання здійсняться.

Бесіда вчителя з учнями

(Повідомлення одинадцятикласників про життєвий і творчий шлях В.Симоненка).

Виразне читання новели “Кривда”.

Запитання до учнів:

1. Визначте тему твору.
2. Які почуття викликала у вас ця щемлива історія про хлопчика?
3. Визначити основну думку твору.

Перегляд спогадів вчительки та односельців поета. (відео)

Спогади про батьківську хату Миколи Сома. (відео)

Вчитель. Непомітно промайнуло дитинство, а вже на порозі — юність. Треба в житті своє покликання знайти.

Після закінчення у 1952 р. середньої школи В Симоненко поступив на факультет журналістики Київського державного університету ім. Т. Шевченка.

У студентські роки був написаний один з найсильніших віршів В. Симоненка “Толока”, в якому ішлося про витоптаний цвітукраїнської нації, про відсутність умов для народження генія у тоталітарній системі.

Отримавши через п'ять років диплом, Симоненко влаштувався журналістом у газеті “ Черкаська правда”. Працював також власним кореспондентом у “Молоді

Черкащини”. Нариси і статті Симоненка викликали широкий резонанс. Поет відчував на собі тоталітарний тиск і передбачав наступ реакцій. Вчитель історії відтворить епоху, в якій жив і творив В. Симоненко.

Виступ вчителя історії.

Роки ліберизації суспільного та культурного життя дали змогу українській інтелігенції вільніше подивитися на світ і за старими ідеологічними конструкціями побачити живі загальнолюдські цінності.

“Відлига” сприяла зростанню громадянської активності інтелігентності. В Україні формується культурницький опозиційний рух. Його учасниками була творча інтелігенція. Вони ставили на захист рідної мови, досліджували “білі плями” історії, виступали проти фальші та ідопоклонства. Серед активних учасників руху шістдесятників були Л. Костенко, І. Драч, В. Симоненко, Є. Сверстюк, І. Світличний, Д. Павличко, Т. Яблонська, А. Горська, Л. Танюк.

Тодішня влада розпочала ідеологічну кампанію проти літераторів, художників, вчених, учителів. Забороняла публікувати твори, проводити літературно-мистецькі вечори, закривала клуби творчої молоді, переслідувала. Під тиском влади одна частина інтелігенції відійшла від активної громадської діяльності, а інша — залишаючись на своїх позиціях, була в конфронтації з владою.

Вчитель. Але в душу все більше і більше закрадаються сумніви б чому ненависті стільки, підлості, сваволі і лицемірства. Все більше душу сповнює пекучий біль за долю свого народу.

Учениця. Патріотична лірика, любов до рідної України посідає визначне місце у творчості Симоненка, Україна для поета найдорожча у світі.

Виразне читання поезії “Задивлюсь у твої зіниці”.

Читає автор (живий голос)

Ідейно-художній аналіз вірша.

До патріотичної лірики відносимо поезії “Я”, “Лебеді материнства”, “Перехожий” і т.д.

Розповідь вчителя

Як би там не було, а юнацькі роки беруть своє і весняними вітрами мрій, неспокою натхнення шугає в скронях і ніжним квітом любові спалахує в серці. І те п’янке, незбагненно солодке почуття преливається в чарівну поезію .

Читання поезії “Я і в думці обняти тебе не посмію”.

Інтимна лірика В. Симоненка дуже емоційна та викликає глибокі почуття.

Здається, і сам поет любив, як і жив, - «сильно», «безоглядно...»

До інтимної лірики відносяться такі поезії:

- “Коли б тобі бажав я сліз і муки...”
- “Я чекав тебе з хмари рожево-ніжної...”
- “Є в коханні і будні, і свята”.
- “Ікс плюс ігрек”.

Багато із них покладено на музику.

Вчитель. Шановні, ви заздалегідь ознайомились із творчістю В. Симоненка.

Вкажіть, які основні мотиви його творчості.

Мотиви творчості:

> образ України

^ образ матері - найріднішої людини

> неповторність кожної особистості

> висока цінність праці людини ^ людська гідність

> ніжне і прекрасне почуття людини-кохання людина - найбільша цінність на землі.

Хвилинка теорії літератури.

Віршові розміри (повторення).

Дактиль, амфібрах, анапест, пірихій, хорей, ямб.

III. Рефлексійно-оцінювальний етап.

Творча міні-робота

Складання синкану

◆ Іменник

◆ Два прикметники

◆ Три дієслова

◆ Речення

◆ Іменник-синонім Завдання: В. Симоненко.

Незакінчене речення.

Урок допоміг мені зрозуміти, що ...

IV. Домашнє завдання.

Написати твір-роздум за однією з тем:

◆ “Можна все на світі вибирати, сину...”

◆ “Все одно я люблю твої очі”.

◆ Тема кохання в ліриці В. Симоненка.